

REGULAMENTUL DE CRESTERE

PARTEA GENERALA

Asociația crescătorilor particulari de cal Lipițan (ACPCLR) este organizație profesională de creștere și ameliorare a cailor cu scopul de a produce produsul – CALUL DE RASA LIPITAN ,cu sprijinul și sub controlul MAAP ,ca partenerul acestuia în elaborarea strategiilor și programelor de creștere și a politicilor pe produs, în conformitate cu prevederile Legii Nr.72/2002 Art.3.6. și Legea 778/2001 privind Organizațiile interprofesionale pe produs. Calul de rasa Lipițan fiind un produs recunoscut ,adoptat și crescut internațional ,Asociația recunoaște și adoptă regulile de creștere, prescripțiile organizației internaționale L.I. F.

Asociația ca organizație profesională ,promovează creșterea și renumele cailor de rasa Lipițan, ține evidența și culege datele de crescătorie a cailor Lipițani ale membrilor asociației în Registrul de herghelie (Carte de rasa , Registru genealogic) și contribuie la ameliorarea Calului Lipitan, sub îndrumarea și controlul MAAP conform programului național de ameliorare.(art. 24. Legea zootehniei 72/2002). Ameliorarea genetică a Cailor se realizează prin lucrări de selecție, efectuate pe baza controlului oficial al performanțelor și prin reproducție dirijată .Aceste scopuri se realizează prin efectuarea de către asociație a lucrărilor, după cum urmează:

a.-conservarea resurselor genetice a Calului Lipițan , aceasta fiind o populație restrânsă numeric , în pericol de dispariție.

b.-controlul oficial al performanțelor de producție și evaluarea genetică .

c.-individualizarea și constituirea bazei de date.

d,- lucrări pentru stabilirea valorii de ameliorare.

e.-organizarea reproducției calului Lipițan prin selecția și promovarea armăsarilor pepinieri, prin bonitarea testarea de aptitudini și performanțe și propunerea lor pt .autorizare de către unitățile specializate ale MAAP pt. monta naturală ,producere de material seminal congelat și însămînțări artificiale.

Criteriile originii Calului Lipițan pur sânge:

I. 1. Se considera Cal Lipițan pur sânge și poate fi trecut în Cartea hergheliei caii care figurează într-o Carte de herghelie (Registru genealogic, Carte de rasa),național, recunoscut de L.I.F.sau părinții lor au fost înregistrate în acestea.

II.

1.Lipițenii pot fi trecuți în Cartea Hergheliei ca Lipițean pur sânge ,dacă originea lor poate fi dedusă fără lipsuri la cele 8 linii de armăsari-CONVERSANO,FAVORY,MAESTOZO, NAPOLITANO,PLUTO,SIGLAVY,TULIPAN,INCITATO,- pre cum și la familiile de iepe mame recunoscute.

2.La originea unui cal Lipitan poate fi recunoscut în mod exclusiv origine de arab ,andaluzian,luzitan și kaldrubi în cazul în care acestea au fost folosite în hergheliile tradiționale ,recunoscute și încrucișarea a fost urmată de o selecție riguroasă, planificată ,

favorabilă creșterii calului Lipițan ,cea ce înseamnă că sa extins baza genetica ,sa îmbunătățit constituția sau mișcarea .

Exigențele constituționale a calului Lipitan

Descrierea constituției

Este de preferat forma “cuadrat” ,tală la greaban mijlocie de 150-160 cm măsurat cu baston ,circumferința toracelui peste 180 cm ,perimetrul fluerului peste 20 cm ,pre cum culoarea bălăna,sură,vânată. Este acceptat , murgul și negrul.

Descrierea amănunțită

Capul este nobil,arătos ,dar apare și capul berbecat .Gâtul este așezat sus ,destul de lung ,cu mobilitate .Coama sa fie deasă ,lungă și cu fire fine .Grebănul nu este pronunțat,nu este înalt sau ascuțit.Spinarea ,flancurile sunt largi ,musculoși,legarea încadrată cu mușchi dezvoltati.Crupa este rotundă ,cu musculatura dezvoltată de forma pepene sau a mărilor.Crupa orizontală nu este de preferat.Coada este lungă și “să fie purtată frumos”.Pieptul să fie larg ,puternic ,musculos .Toracele să fie largă ,dongată,,câteodată nu prea adânc.Spatele de multe ori vertical și scurt.Membrele anterioare sunt scurte,brațele și antebrațele cu musculatura bogată.Genuchiul nu întotdeauna este pronunțat.Fluerul scurt,tendoanele curate,fără umflături moi sau tari.Miscarea este elegant,înalt și sigur.Calul Lipitan este tardiv ,rezistent,sănătos și de viață lungă.Este inteligent,blând și învățat repede ,atașat de gazda lui.

Dangarea

Cai Lipitani a căror evidență se ține în Cartea Hergheliei al A C PCLR, vor fi dangăți după cum urmează:

Emblema Hergheliei:(desenul tehnic cu dimensiunile Danglei conform Anexa 1. La prezentul regulament)

Pe partea stângă la locului șei:

Pe partea dreaptă la locului șei

În cazul când tata este armăsar pepinier:

N29

3 L

N semnul tatalui -Napolitano
29 numarul armăsarului peinier: aici Neapolitano XXIX

⊖ Semnul mamei (aici Conversano)

In cazul in care armăsarul este Armăsar de montă publică

Pe partea stângă la locul șeii:

N 134

⊖

**N semnul liniei de tată. Aici Neapolitano
134 numărul de inregistrare a armăsarului
in registrul de armăsari al asociației**

\mathcal{L} –semnul Hergheliei Asociației
3 numărul mânzului născut de
la armăsarul pepinier respectiv

Pe partea dreaptă la locul șeii:

26 \mathcal{L}

**\mathcal{L} semnul Hergheliei Asociației
26 numărul mânzului de la
armăsarul respectiv**

Semnurile liniilor genealogice la Armasari

Conversano	C
Favory	F
Maestozo	\mathcal{M}
Napolitano	N
Pluto	\mathcal{P}
Siglavy Capriola	SC
Incitato	J
Tulipan	\mathcal{T}

Semnurile liniilor genealogice la iepe

⊖
□
<i>m</i>
X
~
♂
U
ψ

DENUMIRILE

Datorită regulilor de dangare Mânzul primește numărul de ordine ,in ordinea nașterilor după armăsarul respectiv ,in scris in registru de nasteri.

Exemplu

Neapolitano XXIX - 1
Neapolitano XXIX - 2
Neapolitano XXIX- 3

In cazul in care mânzul cu numele Naplitano XXIX 3 va fi inregistrat ca iapa de prășila ,primește in fața numelui numărul arab de ordine .Ex. 221 Neapolitano XXIX-3.

Un armăsar ca să fie declarat armăsar pepinier trebuie să treacă în fața Comisiei de creștere , să fie bonitat , să treacă examenele de aptitudini și de performanță. **Este de preferat ca la armăsarii candidați pepinieri să fie trecuți în vedere descendenții, în vederea stabilirii puterii de transmitere a caracterelor.** Armăsarul declarat armăsar pepinier va primi un nou număr

Ex. Neapolitano XXIX 3 ===== Neapolitano XXXII

Proprietarii pot să dea pe lângă numerele dangate și alte nume , care se înregistrează în Cartea hergheliei. Ex.: Neapolitano XXIX 3 Nandi
Crescătorii propun numele cu ocazia înregistrării mânzului sau la dangare. Numele înregistrat în registru este protejat.

Numele cailor străini , naturalizați în țară nu se pot schimba .

Probleme de reproducție

Pentru reproducție pot fi folosite numai armăsari bonitați și **recunoscuți** de către **Autoritate hipică națională ca ARMĂSARI DE MONTĂ PUBLICĂ SAU PEPINIER** , înregistrați în Cartea hergheliei , **publicați în CATALOGUL ARMASARILOR** , autorizați de organele de stat abilitate (oficii de reproducție și organe sanitare veterinare).

Crescătorii care dețin armăsari autorizați pt. montă, vor fi dotați cu registre de montă și formulare pt. dovedirea monteii. Ei au obligația ca în decurs de o lună să comunice ori ce schimbare de domiciliu a armăsarului , dispariție sau schimbare de proprietar.

Asociația ține evidența tuturor armăsarilor de rasă Lipițană autorizați pt. montă, înaintea sezonului de montă , pe care comunică din timp membrilor săi.

Înregistrarea și comunicarea către asociație a datelor de reproducție necesare evidenței în Cartea hergheliei : data monteii , fecundarea , nașterea mânzilor este obligația deținătorului sau utilizatorului armăsarului.

Potrivirea perechilor

Pentru iepele deținute de membri asociației , care urmează să fie montate în anul următor , trebuie întocmit planul de împerechere și expediat până la 30 decembrie la adresa Asociației . Planul de împerechere este o declarație de intenție, prin care proprietarul iepei comunică către conducătorul Cartii de herghelie ca în anul următor cu care armăsar intenționează să monteze iapa lui. Pentru iepele de înaltă valoare genetică Consiliul de creștere face propuneri de împerechere dirijată, iar în cazul în care aceasta implică cheltuieli în plus , peste cele normale , Asociația , pe baza de convenție poate să contribuie la cheltuielile mărite .

Monta

Sunt recunoscuți mânzii obținuți din montă naturală și din însămânțări artificiale.

Sezonul de monta este între 1 februarie –30 iunie ,respectiv toamna 1 octombrie –30 noiembrie .Mânzi obținuți din însămințări artificiale sunt recunoscute de Asociație ,dacă împrejurările însămințării corespund regulamentului de creștere.

Monta trebuie certificată prin Procesul verbal de montă, care se întocmește în patru exemplare, din care două se trimit la Asociație, unu rămâne la proprietarul iepei și unu la proprietarul armăsarului.

Fătările și evidența mânzului nou născut .

Proprietarul iepei trebuie să anunțe fătarea în termen de 8 zile ,pe formularul primit în acest scop,adresat Asociației.Pe baza acestei comunicări, respectiv înregistrări, se eliberează numărul de ordine a mânzului, după armasar.

Dangarea manzilor

Dangarea mânzilor este efectuată de către comisia numită de Asociație , care se deplasează pe zone de creștere.Dangarea poate fi efectuată numai în următoarele condiții:

-Manzul trebuie prezentat împreună cu mama sa ,înainte de întărcare.

-În cazul în care mama mânzului a pierit ,mânzul a fost obținut din însămințări artificiale sau apar dubii în ceea ce privește paternitatea ,trebuie cerute teste de paternitate.

-În cazul în care monta sau nașterea nu a fost comunicată către asociație, respectiv nu a fost înregistrată în REGISTRUL GENEALOGIC al Asociației cel târziu până la finele anului de montă,dangarea mânzului nu poate fi efectuată de cât după confirmarea paternității pe baza testului de paternitate.

Calificarea și clasarea efectivului

Asociația împreună cu Autoritatea Haptică Națională organizează calificarea tineretului de 3 ani, și clasarea reproducătorilor – iepe și armăsari-în vederea promovării în Herghelia Națională, conform –Criterii de bonitare privind aprecierea cabalinelor de reproducție – publicat în M.O. Nr.894-2.XI.2006.

Asociația reprezintă interesele membrilor săi prin delegați în Comisia Națională de Clasare și Evaluare a Cabalinelor de Reproducție.

Eliberarea Certificatului de origine

Certificatul de origine se eliberează de către Asociație ,pe baza cererii crescătorului și pe cheltuielile sale .Având în vedere relația internațională a calului Lipițan ,Asociația, fiind afiliată la FEI , se eliberează Foaia genealogică de Asociație ,care împreună cu certificatul de export ,certifică originea de Cal Lipițan pur sânge.

Facilități

Pe baza Legii Zootehniei Nr.72/2002 art.27,29, MAAP poate să subvenționeze din bugetul de stat, în limita sumelor prevăzute următoarele acțiuni:

-Conservarea resurselor genetice constituite de animale restrinse numeric ,în pericol de dispariție

- Individualizarea ,codificarea animalelor și constituirea bazei de date
- Controlul performanțelor zootehnice
- Lucrările pentru stabilirea valorii de ameliorare

Asociația pe baza parteneriatului cu MAAP ca organizație profesională specializată pe creșterea și ameliorarea Calului de rasă Lipițan ,împreună cu celelalte organizații profesionale ,își propune ca preluând sarcinile de mai sus ,să obțină subvențiile legiferate de stat .Asociația poate să atribuie din veniturile sale și din surse atrase prin diferite proiecte naționale și internaționale spijin și premii crescătorilor evidențiați.Modul de acordare și cuantumul premiilor se hotărăște de Adunarea generală.

Interziceri

Asociația își propune desființarea mediocrității ,a lipsei de caracter, pierderea originalității și a tradiției în creșterea calului Lipițan .Păstrarea valorii genetice acumulate prin secole ,ridicarea sa ,este o datorie foarte importantă .Asociația și a propus ca prin activitatea sa de organizare a creșterii,înregistrarea datelor de creștere,credibilitatea datelor .să fie exemplară și pentru alte asociații de creștere a animalelor .Persoana ,care greșește împotriva acestor principii ,nu îngrijește calul său cu grija bunului gospodar,nu respectă regulile stabilite în prezentul regulament de bază,exclue pe El însuși din rindurile membrilor asociației.